

VIZE 2040

DOMOV DŮCHODCŮ

INICIATIVA S PODPOROU

Úvodní slovo

Jak má vypadat naše město a život v něm v dalších letech? To je otázka, kterou si v naší místní organizaci klademe dlouhodobě. Nemůžeme o ní ale rozhodnout „od stolu“, a ani na odpověď nepřijdeme sami. Řešení a cíle, které se budou líbit nám všem, musejí vzniknout ze vzájemného porozumění a informované debaty. A než se začneme zabývat detaily, je nutné se nej-

dříve podívat na život a služby v Týně nad Vltavou budoucnosti s nadhledem.

Kdo by nad tím měl přemýšlet? Začali jsme u nás, při našich členských setkáních. Potřebujeme znát také názor odborné veřejnosti, a především vás, občanů. Jinak nemůžeme určit, co chceme, ani na úrovni zastupitelstva řešit, jak toho dosáhnout, kde sehnat zdroje, další pomoc a informace.

Pokud ve městě něco budujeme, je to vždy náš společný projekt. Nejsou žádní „oni“, kteří staví pro „nás“. My všichni jsme součástí našeho města, a měli bychom se účastnit jeho rozvoje.

Proto přicházíme s Vizí 2040 – chceme vyvolat diskusi a přispět k řešení, které bude nejlepší pro naše město a nás, jeho občany.

Domov pro seniory – bez dluhu, ale za jakou cenu?

Týn nad Vltavou je posledním městem v Jihočeském kraji, kterému chybí domov pro seniory.

Podle existující studie by mělo vltavotýnské Centrum pro seniory vyrůst na levém břehu Vltavy v místě bývalých kasáren. Rámcové náklady čtyřpodlažního objektu s parkem a zázemím pro dětskou skupinu činí přibližně 183 milionů korun. Město musí nyní urychleně vyřešit, zda se kvůli tomuto projektu zadlužit, nebo jej přenechat investorovi.

„Je jistě lákavá představa, že město ušetří 200 milionů korun za stavbu domova pro seniory. Nic však není zadarmo. V tomto případě za to zaplatíme ztrátou vlivu na provoz domova, což vzhledem k charakteru zařízení není zanedbatelné a v budoucnosti může přinést problémy,“ upozorňuje zastupitel za KDU-ČSL František Kobera.

Kobera připomíná, že město stálo před podobným rozhodnutím v 90. letech minulého století, kdy získalo zpět vodárenský majetek. „Jedna z lákavých variant nabízela odprodat tento majetek a získané nemalé prostředky použít takzvaně pro blaho občanů. Tehdy našťastí vedení města této nabídce odolalo. Čas ukázal, že rozhodnutí

bylo správné,“ dodává Kobera. Město si ponechalo vodárenský majetek pod svým vlivem, a díky tomu mají občané Týna i téměř po 30 letech cenu vodného a stočného pod celostátním průměrem a město má zásadní vliv na provoz vodovodů a kanalizací.

„Nejsme proti vstupu investora do projektu domova pro seniory, ale chceme mít jako město podíl na jeho řízení. Týn by v opačném případě ztratil vliv na zdejší sociální služby,“ říká Jiří Netík ml., zastupitel za KDU-ČSL. Pro-

jekt například původně počítal s výraznou převahou jednolůžkových pokojů, investor nabízí většinu pokojů dvoulůžkových, což sníží komfort ubytování seniorů.

Netík upozorňuje, že město už investovalo přibližně 18 milionů korun do terénních prací. Stále je podle něj také možné hledat další zdroje financování centra. „Domov pro seniory v Týně nad Vltavou byl důležitým bodem při vyjednávání krajské koalice, chceme proto usilovat o navýšení financování z krajských zdrojů. Od roku 2022 budou do oblasti péče o seniory nově směřovat i evropské dotace, s jejichž čerpáním má město zkušenosti,“ dodává Netík.

„Projekt původně počítal s převahou jednolůžkových pokojů, investor nabízí většinu pokojů dvoulůžkových.“

Vizualizace Centra pro seniory podle návrhu JPS J. Hradec s.r.o.

JAK BY MOHLO CENTRUM PRO SENIORY VYPADAT? Projekt je připravený

Domov důchodců se někomu může pojit s představou smutného, temného místa se sterilně vyhlížejícími pokoji. Tak by ale týnské centrum rozhodně vyhlížet nemělo! Naopak, projekt počítá s moderním, energeticky úsporným domem, odkud bude výhled na řeku i na centrum města a kde se budou kromě seniorů pohybovat také děti.

Centrum je plánováno v krásné lokalitě na levém břehu řeky jako čtyřpodlažní objekt. Jeho součástí mají být kromě domova pro seniory a domova se zvláštním režimem také čítárny, respiria, aktivizační dílny, příjemné terasy a další společné prostory, ale i potřebné služby typu prádelna. Vlastní stravování bude sloužit jak zdejšími rezidentům, tak pro rozvážku klientům terénních pečovatelských služeb. Pro děti zaměstnanců zde má fungovat dětská skupina, která zároveň areál během dne příjemně oživí.

Klienti budou mít k dispozici převážně jednolůžkové pokoje, celkem jich má v centru být 50. Zbylé, dvoulůžkové pokoje budou moci být v případě potřeby snadno přestavěny na dva plnohodnotné jednolůžkové pokoje. S tří- a vícelůžkovými pokoji se

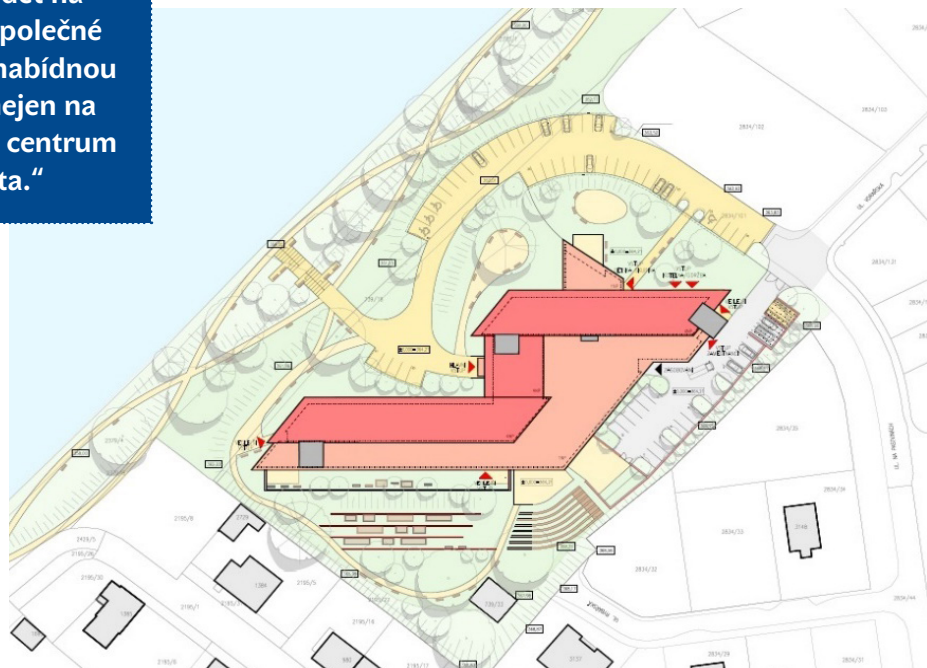
v centru nepočítá, aby bylo zajištěno soukromí a komfort klientů.

Budova centra bude obklopena zelení, plánovány jsou ovocné i okrasné stromy, aktivizační zahrada s vyvýšenými záhony, o které se budou senioři moci sami starat.

Na zahradu naváže přírodní amfiteátr a park s různými volnočasovými prvky.

Objekt je plánován jako energeticky úsporná stavba, jeho pozice umožní od podzimu do jara pasivní energetické zisky, v létě pak vykonzolované terasy zabrání přehřívání objektu. Zelené ploché střechy budou zachycovat dešťovou vodu, nabízí se i možnost osázet je fotovoltaickými panely. Přebytečná dešťová voda bude jímána do nádrží pro zalévání zahrad.

„Z pokojů klientů bude vidět na Vltavu, společné prostory nabídnou výhled nejen na řeku, ale i centrum města.“

Vizualizace Centra pro seniory podle návrhu JPS J. Hradec s.r.o.

NAŠE STANOVISKO

- » V Jihočeském kraji jsme jediné město bez domova pro seniory a tato služba nám kriticky chybí
- » Město stále nemá koordinátora sociálních služeb
- » Chystají se nové evropské fondy na služby pro seniory
- » Na centrum, jeho stavbu a provoz je nutné hledět optikou desítek let
- » Město si musí udržet vliv na řízení centra a sociální služby
- » Centrum pro seniory je součástí veřejné služby města
- » Senioři si zaslouží moderní přístup a mají být pro město jednou z priorit
- » Chceme, aby služba byla pro naše obyvatele cenově dostupná a aby šlo v první řadě o pohodlí a kvalitu, nikoli o zisk

OTÁZKY, KTERÉ SI MUSÍME ZODPOVĚDĚT

- » Jaký má být rozpočet centra, kolik lze získat z ministerstva a kraje?
- » Kdo má financovat zbytek – investor, nebo město z úvěru?
- » Jaký má být poměr kvality služeb a nákladů?
- » Neměli by se diskuse účastnit i stávající poskytovatelé sociálních služeb a starostové obcí z okolí, kteří nyní nejsou informováni?
- » Neztratí město v případě předání projektu investorovi kontrolu nad kvalitou a obsazeností služby, budou mít místní obyvatelé přednostní přístup ke službě?

JAK DÁL

Do 7. července může město požádat MPSV ČR o dotaci až 60 milionů korun na stavbu centra – už v září by vědělo, zda finance dostane. Není jasné, kdy bude tato dotační výzva znovu otevřena.

Nabízejí se i další potenciální donátoři – například Jihočeský kraj, Místní akční skupina Vltava či Ministerstvo životního prostředí ČR. Je nutné s nimi jednat, a také spolu s možnými provozovateli sociálních služeb začít plánovat provozní podmínky centra.

Klienti centra nejsou lidé z budoucnosti

Při úvahách o novém centru se může objevit námitka, že jde o „drahou legraci“, kterou město nepotřebuje. Na příkladu dvou občanů našeho města chceme ukázat, že centrum neplánujeme pro abstraktní klienty. Lidé, jimž by centrum pomohlo a zvýšilo kvalitu jejich života, žijí v Týně už dnes.

Pravidelné návštěvy už nestačí

Prvním příkladem je téměř devadesátiletá paní, vdova, která zůstala sama ve velkém rodinném domě. Děti s rodinami za ní jezdí pravidelně na návštěvy, přistěhovat se k ní ale nemohou, a paní zase nechce odejít z Týna do neznámého prostředí. Její zdraví se stále zhoršuje, víc a víc zapomíná. Občas si neuvědomí, že už je víkend, zapomene si uvařit nebo nechá na sporáku zkažené jídlo, které považuje za stále čerstvé. Nedávno navíc zemřela i sousedka, která za paní pravidelně docházela a „kontrolovala“ ji. Situaci bude nutné řešit...

Pravidelné návštěvy už nestačí

Druhým příkladem je starší manželský pár. Pán nedávno překročil osmdesátku, paní je o několik let mladší. On má vážné onemocnění a potřebuje pravidelné návštěvy lékaře. Ona se o něj oddaně stará, dohlíží na léčení a ošetřuje mu bércový vřed. Její manžel má problémy s chůzí a rovnováhou, občas není schopen zajistit si ani základní úkony. Jeho ženu péče vyčerpává,

ani jí se nevyhýbají různé zdravotní problémy a sama musí čím dál tím častěji navštěvovat lékaře. Čeká jí pobyt v nemocnici

a vypadá to, že celodenní péči o manžela bude muset alespoň na čas svěřit někomu jinému.

Foto: CDC, Unsplash

Co na to naši zastupitelé?

Jiří Netík ml.

„Vždyť to stavíme i pro sebe.“

Oceňuji architektonickou kvalitu návrhu centra. Takhle vypadá architektura pro 21. století! Výstavbou by se zmodernizovala čtvrt a zkrášlila celá obec. Pochybuji, že privátní investor provede stavbu v plném rozsahu, bylo by to finančně náročné a z hlediska podnikání nerentabilní.

Líbí se mi myšlenka, že právě domov pro seniory bude stavbou, která odpovídá současným trendům a modernímu způsobu bydlení. Město by tím dalo jasný signál, že si seniorů váží. Zapomeňme na tradici „důchodáků“, které stály daleko na kraji měst. Naši senioři si udrží kontakt s centrem města i s děním v něm, dětská skupina je propojí s mladou generací. Mně se taková myšlenka zamlouvá – a přízněje si, že takové centrum můžeme už za několik let potřebovat i my sami.

Ing. Pavla Fraňková

„Vím z vlastní zkušenosti, co celodenní péče obnáší.“

Jsem pro vybudování Domova pro seniory městem, samozřejmě s pomocí všech dostupných dotací. Mám pro to pádný důvod, který pochopí každý, kdo se staral o starého nebo nemocného člověka.

Osm let jsem „byla k ruce“ mamince a vím, jak se stavem bezmocnosti roste i strach. Slovo strach používám záměrně. Člověk ví, že si sám nenakoupí, neuvaří, neuklidí... že bude závislý na druhých.

S představou, že centrum postaví firma, která může i zkrachovat nebo „jen“ šetřit na jídle a péči, se do mysli vkrádá otázka: „Co bude se mnou?“ Věřím, že pokud bude centrum v majetku města, bude pod kontrolou hospodaření, péče o seniory, strava atd. Ať bude v budoucnu vedení města složené z jakýchkoli stran, vždy se najde někdo, kdo bude se starými lidmi soucítit a nenechá je strádat. Každý jednou zestárne a mnozí z nás se o sebe v posledních chvílích života sami nepostaráme.

Ing. František Kobera

„Ne vše, co se zdá být lákavě výhodné, se v budoucnu neprodáží.“

Je jistě lákavá představa, že město ušetří 200 milionů korun za stavbu domova pro seniory. Nic však není zadarmo. V tomto případě za to zaplatíme ztrátou vlivu na provoz domova, což může v budoucnosti přinést problémy. V minulosti stálo město před podobným rozhodnutím. V 90. letech minulého století získalo zpět vodárenský majetek a stálo před rozhodnutím, jak s ním naložit. Jedna z lákavých variant nabízela odprodat tento majetek a získané nemalé prostředky použít takzvaně pro blaho občanů. Tehdy našťastí vedení města nabídku odolalo. Čas ukázal, že rozhodnutí bylo správné. Město si ponechalo vodárenský majetek pod svým vlivem. Díky tomu mají občané Týna i po 30 letech cenu vodného a stočného pod celostátním průměrem a město má vliv na provoz vodovodů a kanalizací.

Objevují se další zájemci, kteří by do centra mohli investovat.

Stavební povolení pro centrum je vydané – můžeme začít stavět.

Stavbou centra získá město do vlastnictví významný majetek.

Město by si mělo zachovat kontrolu a převzít za centrum zodpovědnost.

Centrum už má schváleno provozní financování od kraje.

VIZE 2040

V dalším čísle naší Vize 2040 se zaměříme na osud sídliště Hlinky